

Откъс от едноименната книга.

Автор: М. Варшавски

Вместо предговор

В XVI век членове на Синедриона са били всички венециански евреи - банкери. Благодарение на това, че в техни ръце се е намирал капитала, те добили в това време голямо значение и сила. Дори турският султан е бил напълно зависим от тях и верен изпълнител на всички заповеди на Синедриона. Но както винаги, евреите прокарвали своята политика задкулисно. Те я ръководили, а сами оставали в сянка. Тази политика на венецианските банкери евреи през царуването на Иван Александър е била съдбоносна за България.

Царица Сара и Синедриона

Гръцки и френски литературни източници свидетелствуват, че цар Иван Александър е бил женен за еврейката Сара, дъщеря на един венециански банкер, и че този брак е бил устроен от евреите с единствена цел да отслаби християнската вяра в България, населението на която и било напълно предано.

Сара е била таен агент на Синедриона и постепенно подготвяла България за турското робство (Гр. лет. XIV в. т. III. стр. 81).

Цар Иван Александър бил безсилен да предприеме каквото и да било против жена си, понеже зад гърба и стояла злата могъществена сила - Синедриона. Станало е нужда дори той да се помири с разделянето на държавата си на три области, което безспорно, го е унищожавало, но което е било дело на тъмните сили, решили да разложат държавата.

Падането на България

На фона на тези тревожни събития, в България през XIV в. се появила величавата фигура на патриарх Евтимий. Още като прост монах той проявил неуморна дейност и бързо изкачил стъпалата на националната политическа стълба. Неговата известност

растяла и достигала до най-отдалечените ъгли на България, и дори извън пределите и.

Евтимий станал опасен противник на еврейското влияние и царица Сара не веднъж се мъчила да го привлече на своя страна. Когато нейните опити не се увенчали с успех, тя съобщила това на Синедриона и последният употребил всички сили да клевети праведника за да сведе цялата му дейтелност до нула. (Енц. на Урбан VI., римски папа. стр. 4)

Тогава венецианските банкери евреи упражнили политически и финансов натиск върху Отоманската империя и за да не допуснат България да се развива по-нататък, снабдили Турция с материални средства да води война за да разори православната страна. Изпълнявайки всички нареждания на евреите и ползувайки се от техните услуги, Турция на свой ред решила да разшири Отоманската империя за сметка на християнските държави.

Когато турците се появили за пръв път на Балканския полуостров, те заели със съдействието на жената на Иван Александра - Сара, Родосто, Бая, Ески, ЛюлеБургас, Одрин и сключили с България договор, който им давал юридическо право да организират в Тракия бойни отряди за понататъшни походи в християнските страни, а България била задължена да им оказва активна бойна подкрепа.

Сключвайки този неизгоден договор, Иван Александър разчитал, че апетитът на турците ще бъде задоволен от заетата част, и че останалата България ще бъде спасена.

След неговата смърт на престола се качил сина му Иван Шишман. Неизвестно по какви съображения и под чие влияние, той се обявил за открит враг на Турция в същото време, когато бил свършено неподготвен да даде отпор на врага, подстрекаван от еврейството. Нарушавайки договора сключен от баща му, със своя неутралитет той предизвикал, а в същото време не се погрижил да потърси съюзници в лицето на Византия и Сърбия, които тогава вече воювали с Отоманската империя. Много е възможно това поведение на Иван Шишман да е било предизвикано от таен натиск от стана на еврейството чрез посредничеството на майка му Сара с цел да доведе българската държава до прага на неизбежна катастрофа.

За турския султан Мурад този именно неутралитет послужил за основание да изпрати два силни отряда на Тимурташ и ЛалаШахин против България, при което първият заел областта между Марица и Черно море, а вторият преминал Тракия и се отправил към София. Тогава Шишман бил принуден да преклони глава и пред Мурад, да се признае за негов васал и да му даде подарък сестра си хубавата Мара. Такава е била волята на венецианските евреи!...

В 1388 година султан Мурад изпратил 30'000 армия под командата на великия везир Али паша, който преминал Стара планина и завладял Провадия, Преслав, Шумен и Силистра. От този момент съдбата на България била решена от венецианските банкери.

На нейна територия се появили предатели, които постепенно придвижили България към прага на петвековното робство. (Енци. на Урбан VI., римски папа, стр. 9)

Обсадата на Велико-Търново

Настъпила и 1393 година, която заляла старата столица с невинна християнска кръв. Защитата на Велико Търново била възложена на патриарх Евтимий, понеже цар Иван Шишман по неизвестни съображения напуснал столицата и заминал по посока към София.

Три месеца сбраната тук войска на султана нападала на пристъпи града, но храбрите защитници успешно отблъсквали турските пълчища. Султанът дал вече заповед за отстъпление с предложение за мир.

Предателството

С този неуспех не могли да се примирят членовете на Синедриона, които били в Бургас, и следели изхода на борбата чрез шпионите си. Какво им е оставало да правят? Като се убедили, че султанът не е в състояние да сломи търновските защитници без тяхното участие, евреите на свой ред дали заповед да се организира колкото се може по-скоро предателство. Намерил се един, който бил снабден с всички нужни за тази цел средства, включително и копие от султанската заповед за отстъпление.

Този трагичен епизод историците отбелязват само като предание, че един неизвестен

евреин предал Търново. Този неизвестен евреин, който блестящо изпълнил задачата си бил Лазар Коен...

Лазар Коен проникнал в българската крепост Царевец, явил се при патриарх Етимия и по най-подъл начин го уверил, че турските войски са изгубили всяка способност да се бият и не ще могат да подновят обсадата на Велико Търново.

Той казал, че силни епидемии са предизвикали паническо бягство в армията на султана, той се клел, че турците са в ръцете на вече засилилите се отряди на Иван Шишман и че затова султанът вече дал заповед за отстъпление.

За доказателство предателят показал копието от заповедта, с което го снабдили евреите - членове на Синедриона. (Гр. лет. XIV век, том IV. стр. 216).

А в същото време Лазар Коен през нощта завел до самите стени на града турската войска, която се разположила на скрито и чакала сигнал. Подлите и лъжливи сведения създали в целия град радостно оживление. Радостта на уморените защитници не могла да бъде спокойно затаена в сърцето, тя се превърнала в страшен рев, който не може да се заглуши с нищо. Всички крещели за неочакваното си щастие и спасение, а евреинът Коен, като Юда Икариотски, тихомълком задигнал ключовете от градските врата и ги предал на своя помощник евреина Хасон, който възползувайки се от това, че цялото население било обхванато от ентузиазъм, отворил градските врата и предал ключовете на Челеби Сюлейман.

Жителите на града се били събрали на площада, гдето патриарх Евтимий служил благодарствен молебен. Коен дал уговорения сигнал и на 17 юли 1393 година турските войски нахлули през отворените врати в града. (Гр. лет. XIV. век, том IV. стр. 318). По това време Град Велико Търново бил център на внимание в целия Балкански полуостров. Той бил гордост и слава на българския народ, а когато нахлули турците, благодарение на еврейското предателство, града бил подхвърлен на грабеж и насилие и скоро обхванат от пламъци. Турците разорявали и рушили всичко. Патриаршеската църква "Възнесение Христово" била разрушена веднага, а благочестивият старец патриарх Евтимий бил заточен. С един замах на еврейската диригентска пръчка, започнала сеч и гонение на християните!

На какви страшни избивания и мъчения са били подложени великотърновските жители, ясно се вижда от произведенията на Гр. Цамблак, Конст. Костенецки, Йосиф Видински

и др.

Безстрашният побелял старец отишъл при султан Баязид и изказал протеста си против извършените зверски насилия. Неговото старческо и благочестиво лице сияело от святост в ореола от сиви коси, и смиреният божи слуга смилил жестокото сърце на султана. Баязид дал заповед на войските си да прекратят гоненията на християните. Тази разпоредба не била по духа на еврейските владици, и главата на отоманската империя бил принуден да се подчини на исканията на евреите банкери и да се върне незабавно в Константинопол. (Енц. на Урбан VI. римски папа, стр. 14) На негово място от Венеция бил командирован най-жестокия садист, евреина Челеби Нафталион с щаба му, състоящ се от трима евреи: Рахамим Асеов, Хаим Йерохам и Давид Леви.

Българската история обаче, отбелязва това събитие само с краткото съобщение, че на мястото на султана от Константинопол бил изпратен някакъв негов роднина, който възобновил избиването на българите с още по-голямо озверение и жестокост. Но как е името му, какъв роднина е той на турския двор и кой го е изпратил, историята за угода на „богоизбраните“ мълчи.

А не е ли смешно да се мисли, че името на заместника на султана, толкова всесилен по това време, не е било известно на историците? Тука неволно ни се представя онази печална действителност, която се крие в думите: „Ние си играем с народите като с шахматни фигури, а самите оставаме в сянка!...“

Избиването на българската интелигенция

Пристигайки във Велико Търново, Нафталион заповядал незабавно да отделят изтъкнатите търновци начело с патриарх Евтимий и да ги заведат в манастира св. Троица. Когато заповедта му била изпълнена, евреинът Нафталион отива в манастира и лично ръководи избиването им. Всички българи християни заклали пред иконата на Спасителя. На всеки доведен на ешафота Нафталион повтарял подигравателно една и съща фраза: „Помоли своя Бог, може би той ще те спаси“, и тутакси пред лицето на патриарха рязали главите на невинните жертви и вършили всякакви зверства над беззащитния народ. (Лет. XIV. век, том 6, стр. 452).

Съдбата на патриарх Евтимий

Най-после Нафталион заповядал да доведат и патриарха на ешафота, да го поставят

над пропастта и да му отсекаат главата. Когато поставили благочестивия старец на лобното място, той коленичил с вдигнати ръце и високо казал: „Господи Исусе Христе! С радост приемам мъченическата смърт за Тебе! Прости им, Господи! И аз ще кажа твоите думи: „Защото те не знаят какво правят!“ На палача, който бил вдигнал меч над главата на благочестивия старец, неочаквано се схванали ръцете от завладелия го необясним страх и той останал да стои с вдигнат меч, докато го отвели другите войни, а патриарх Евтимий продължавал да се моли. (Лет. XIV век, том 6, стр. 462, Енц. на Бонифаций IX, римски папа). За това необикновено явление съобщили на Нафталиона, и последният заповядал да заточат патриарха във великотърновските катакомби.

Когато го отвеждали от Търново, под конвой като престъпник, целият народ, лишен вече от граждански права, чувствувал своето безсилие и в очакване на неизвестната си съдба безутешно ридаел: „Отче! На кого ни оставяш?“ От тези отчаяни вопли може да се заключи, какво значение е имал Евтимий за целия български народ.

Голготата, на която той е бил закаран от враговете на Христа, дава ярък пример, до каква степен на зверство дохождат евреите при всяко изменение на политическата обстановка!

Според гръцките литературни източници (Лет. XIV век, том 6, стр. 493), Нафталион, поругал се над патриарха, го заточил във великотърновските катакомби, гдето след продължително гладуване и жестоки изтезания той предал Богу дух, а тялото му изгорили (Енц. на Бон. IX р.п., стр. 18). Българската история се утешава с кратка забележка, че патриархът бил изпратен в Бачковския манастир, гдето и умрял.

А в действителност каква е била съдбата на този благочестив архипастир? Защо българската история тъй неясно осветява последните дни от живота и смъртта на смирения патриарх? Наистина ли той е умрял в Бачковския манастир? Ние знаем, че най-грижливите изследвания на българските летописи не дават положителни резултати. А гръцките и френските източници от XIV век ни довеждат до потресавачи разкрития. Един историк пише: „Мълчание пълно мълчание! Никой не чувства с каква скръб са покрити равнините на Балканите. С дълбока мъка е пропита цялата българска земя, и целия ужас е в това, че не се намерила ни една душа на българската земя да отбележи истинските виновници на това нещастие!....“ (Лет. XIV век, том 6, стр. 528).

И всичко това България е преживяла по милостта на "богоизбраните".

Ролята на евреите във Видинската област

Всички данни, които ни позволяват да съдим за действителното отношение на евреите към България, трябва да черпим от безбройните източници на историята.

В 1794 година Осман Пазвантооглу превзел Видин и се обявил за независим паша на тази област. Най-напред евреите се присламчили при него и започнали да му предлагат всевъзможни услуги. В кратко време те пленили новия владетел и двамата братя Коен влезли в тясна връзка с него, - единият се наредил като негов личен касиер, а другия - като придворен лекар. Благодарение на тези двама "представители" евреите във Видин станали господари на положението. В името на това щастливо минало българските евреи и до днес празнуват всяка година тържеството, наречено "Пурим Видински".

Въпреки упоритата борба на султанските войски с привържениците на Осман Пазвантооглу, последният владял Видинската област в продължение на тринайсет години, благодарение само помощта на евреите. Но когато султанът издал указ за даруване на видинските евреи с особени политически привилегии, ако помогнат да се свърши работата със самозванеца, лекарят Коен бърже разрешил този въпрос - веднага отровил Пазвантооглу. Положението на пашата било безнадеждно, смъртта се приближавала, а привържениците му се приготвили да изколят всички видински евреи, за да отмъстят за своя вожд. Тогава евреите заплашили, че за кръвта на техните едновеерци ще заплатят със смърт всички останали жени и роднини на умирация. Осман Пазвантооглу, за да спаси жените и роднините си, поканил всички военначалници на еничарите и им заповядал да не бутат нито евреите, нито техните имоти. Подчинявайки се на желанието на умирация си водач, военначалниците обещали и съгласно мюсюлманския обичай не нарушили дадения завет. В деня на смъртта на пашата касиерът заграбил неговите капитали и заедно с брата си избягали в Румъния.

По време на турското владичество евреите винаги са били най-близки помощници на турските данъчни чиновници, на чиновниците в полицията и доставчици на най-хубавите български момичета за турците и разкривачи на заговорите против турското иго.

Жидов гроб

Иван Вазов

Издайство, измяна позорна
пропусна врага в крепостта
и Царевец як, след упорна
отбрана потъна в кръвта.

На другия ден при пашата,
предател се мръсен яви -
целуна му робски полата
и с вид горделив заяви:

„Преславний войводо, сполучих
услуга да сторя на вас:
Аз портата таз нощ отключих
И Царевец в твойта е власт.

Паша милостиви: награда!
- А, ти ли бе хитрия жид?
Велика награда се пада
на подвига твой бележит.

Без теб тез гявури корави
не бих ги тъй лесно сломил,
пред техните зидове здрави
свет много йощ бих потрошил.

За туй якоглавство земята
с телата им мръсни покрих
Сега и на Юда отплата
достойна да дам аз реших“;

И викна на двама войника:

„Убийте туй куче сега!“

Изви се ханджар над мръсника,
отфръкна глава от снага.

Избягаха гадове смрадни,
остана издайника сам.

Затрупан с камъни хладни,
с хрочки, проклетия и срам.)